

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(04-05 листопада 2021 р.)**

1 том

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези VII Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 04-05 листопада 2021 р.). — Т.1. - Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. — 102 с.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету музичної та хореографічної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 3 від 18.10. 2021 р.

Редакційна колегія:

Шип С.В., доктор мистецтвознавства, професор;

Батюк Н.О., кандидат педагогічних наук, доцент

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2021

2. Дуткевич Т. В. (2012). *Загальна психологія. Теоретичний курс*. Кам'янець-Подільський: Зволейко.
3. Люсин, Д. В. & Дружинина, В. Н., Ушакова, Д. В. (Ред.). (2002) *Эмоциональная регуляция когнитивных процессов*. Москва: PER SE.
4. Ребеко, Т. А. & Дружинина, В. Н., Ушакова, Д. В. (Ред.). (2002). *Память. Когнитивная психология*. Москва: PER SE.
5. Рейковский, Я. (2006) *Экспериментальная психология эмоций*. Москва: Прогресс.
6. Рубинштейн, С. Л. (1989). *Основы общей психологии*. Москва.
7. Bonis, M. (1996). *Connaitre les emotions humaines*. Sprimont: MARDAGA.
8. *Tulving, E. & Robert, G. Crowder, H. L. Roediger III, J. S. Nairne, J. Neath, and Surprenant, A. M. (eds.). (2001). Origin of Autonoesis in Episodic Memory*. In *The nature of Remembering*: Washington, https://psyjournals.ru/kip/2009/n2/23624_full.shtml

Шаповаленко М. М.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»*

СУЧАСНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ЕСТРАДНОМУ СПІВУ В ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

В статті розглянуто теоретичні аспекти сучасних методик естрадного співу та їх значення в підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва. Наголошено на основні сучасні методи навчання студентів естрадному вокалу та їх значення в освітньому процесі підготовки майбутніх фахівців.

Ключові слова: *естрадний спів, методи навчання, сучасні вокальні методики, майбутні вчителі музичного мистецтва.*

The article considers the theoretical aspects of modern methods of pop singing and their importance in the training of future teachers of music. Emphasis is placed on the main modern methods of teaching students pop vocals and their importance in the educational process of training future professionals.

Key words: *pop singing, teaching methods, modern vocal methods, future music teachers.*

Спів є однією з форм мистецтва, в якій засобами голосу передається художній зміст музичного твору. Спів виступає як спосіб самовираження, передача емоційного та душевного стану, як комунікативна функція між людьми. Естрадний спів користується сьогодні найбільшим попитом серед сучасної молоді, приваблюючи її широкими можливостями щодо прояву власних творчих здібностей (вокальних, хореографічних, акторських), застосуванням сучасних технологій, яскравістю та сучасною стилістикою. Тому питання щодо якісної підготовки майбутніх педагогів з естрадного вокалу сьогодні постає особливо гостро. Не секрет, що останнім часом все більшої популярності набуває комерційне навчання, тобто викладання естрадного вокалу особами, які не мають відповідного диплому, не мають педагогічного досвіду та взагалі є некомпетентними в вокально-виконавській галузі. Наслідки такого навчання можуть бути непередбачуваними, адже некомпетентний педагог може завести учня в оману, зробити навчання безрезультативним і, найгірше, завдати шкоди голосовому апарату вихованця.

Мета статті – схарактеризувати сучасні методики навчання естрадного співу, проаналізувати їх особливості та вплив на професійний розвиток майбутніх учителів музичного мистецтва.

Розгляду різних питань щодо навчання естрадному співу присвячена значна кількість наукових досліджень І. Бриля, Н. Дрожжиної, Н. Єгорової, О. Ісаєвої, О. Опанасенко, Н. Гешко, С. Рігса, Л. Кадицина, Н. Єгорової, О. Кліппа, В. Кузнецова, С. Клітіна, Т. Самої, Р. Петеліна, В. Тормакової, Е. Рібакової, Т. Рябухи та ін.

Методика викладання естрадного співу – одна з найактуальніших галузей музичної педагогіки, важлива дисципліна при підготовці компетентних, висококваліфікованих спеціалістів, якою передбачено ознайомлення студентів с практичним досвідом педагогів естрадного вокалу, набуття ними знань в галузі вокальної педагогіки, оволодіння сучасними методами викладання естрадного вокалу. Процес співу підвищує розвиток музичності, музичного мислення, а також загальний розвиток особистості. Значну роль у підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва відіграють різні методики викладання естрадного співу.

Естрадний спів є специфічним видом духовного освоєння дійсності, це різновид вокального виконання, сукупність різних видів мистецтв. Естрадний вокаліст найчастіше співає в мікрофон, через це повинна бути інша атака звуку, на відміну від академічної манери виконання. Естрадний виконавець, окрім вокально-технічної підготовки, професійної постановки голосу, повинен також володіти

хореографією, акторською майстерністю, сценічністю, артистизмом, вмінням виконувати твір перед публікою, контактувати з залом тощо. (Пляченко Т., 2005) Серед основних методів навчання естрадного співу студентів мистецьких спеціальностей слід зазначити такі: *інформаційний метод* (основні теоретичні знання з методики викладання естрадного співу); *репродуктивний метод* (інтерпретація студентами методичних прийомів, продемонстрованих викладачем); *аналітично-дослідницький метод* (самоаналіз власного виконання, здатність щодо самостійної роботи над помилками, пошук студентом ефективних шляхів вирішення проблем, які виникають процесі виконання навчальних і педагогічних завдань); *творчий метод* (власне відчуття інтерпретації вокальних творів, креативний підхід до вирішення педагогічних завдань).

Для того, щоб не зашкодити голосу учня, навчити його володіти своїм голосовим апаратом легко, вільно, без фізичних та психологічних затискачів та блоків, педагог естрадного співу повинен керуватись теоретичними та практичними знаннями, мати педагогічний досвід та використовувати основні положення компетентних вокальних методик. Схарактеризуємо деякі з них, які набули сьогодні особливої популярності за рахунок їх ефективності та дієвості.

Однією з сучасних вокальних методик, яка займає гідне місце у світовому просторі, є методика Сета Ріггса (Seth Riggs), автора методу Speech Level Singing – «співу розмовного рівня». Автор зробив значний внесок в розвиток сучасного естрадно-вокального мистецтва своїми теоретичними та практичними напрацюваннями. На думку Сета Ріггса однією з головних відмінностей естрадного вокалу від академічного є більш відкрите звукоутворення, в якому положення горла майже не відрізняється від позиції під час розмови (Ріггс С., 2014). Такий прийом дозволяє виконавцю почувати себе вільно та комфортно в момент співу. Важливий показник естрадного вокалу – природне звучання та органічне звукобудування. Основи своєї методики Сет Ріггс висвітлює в праці «Як стати зіркою» («Singing For The Stars»), головним принципом якої є спів у мовній позиції. У передмові автор зазначає, що його досвід співпраці з сотнями співаків, акторів і танцюристів – професіоналів екстра класу, представниками всіх музичних напрямків засвідчує, що хоча не всі з них могли гарно співати на професійному рівні, тим не менш кожен з них оволодів здатністю робити це впевнено та природно завдяки використанню авторської методики (Ріггс С., 2010). Дану методику можна використовувати для навчання самостійно так і для роботи в класі естрадного вокалу. Також зручним є те, що методика С. Ріггса представлено не тільки у текстовому форматі, до неї

надаються відео та аудіо файли, що сприяє збагаченню теоретичних і практичних знань студентів.

В Україні з кожним роком також зростає професійний рівень викладачів естрадного вокалу. Однією з українських сучасних естрадних шкіл є вокальна школа ImproviNation. Автором методики цієї школи є Ірина Цуканова (RULADA) – співачка, музикант, вокальний педагог, яка добре обізнана з різними техніками, володіє багатьма вокальними прийомами, на основі яких було створено ексклюзивні вправи, що складають основу методики ImproviNation. Ці вправи допомагають напрацювати наступні техніки: дихання (діафрагма та опора), дикція, грудний регістр, регістр голови, гортань, розспівки, розбір твору, робота з мікрофоном, акторська майстерність. Також зміст методики складають застосування вокальних прийомів у різних регістрах: субтон; спів в розмовній манері; народний звук; підзв'язковий звук; прикритий звук; примарний тон; фальцет; академічний звук – зівок; йодль; хмик; розчеплення зв'язок; вібрація; мелізми; м'яке та тверде піднебіння; мікст; перехідні ноти. Використання означеної методики у власному досвіді дозволяє стверджувати, що вже за мінімальний період при регулярних заняттях можна досягти гарних результатів у професійному звучанні.

Таким чином, освітній процес підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва характеризується значною кількістю різних методик, поєднанням різноманітних підходів, що є вагомим підґрунтям для студентів, які хочуть здобути професійні знання, бути перспективними, компетентними спеціалістами у галузі естрадного співу. Використання сучасних методик дозволяє досягти гарних результатів у естрадно-виконавській діяльності. Проте майбутньому вчителю музичного мистецтва слід пам'ятати, що становлення справжнього фахівця відбувається не тільки в процесі навчання в університеті але й в процесі саморозвитку, для чого потрібно відводити час на самонавчання, відвідувати вокальні вебінари, лекції, проходити майстер-класи, тощо.

Література:

1. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: навчально- методичний посібник для студентів мистецького факультету (Спеціальність «Музична педагогіка і виховання»). Кіровоград : КДПУ, 2005. 80 с.
2. Риггс С. Школа для вокалістів «Как стать звездой». Москва, 2010. 76 с.
3. Риггс С. Техника пения в речевой позиции. Москва, 2014. 85 с.

Науковий керівник – Горожанкіна О.Ю., к.пед.н., доцент